

Seat No. : _____

LG-119

April-2014

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Economics

(EA : Managerial Economics-2)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : પ્રશ્નપત્રમાં દર્શાવેલ ક્રમાંક જ ઉત્તરવહીમાં લખો.

Instruction : Indicate the same number as given in the question paper.

1. વિજ્ઞાપનનું આર્થિક માપ કાઢવામાં કઈ મુશ્કેલીઓ રહેલી છે ? વિજ્ઞાપનની આર્થિક અસરોને માપવાની પદ્ધતિઓ જણાવો. **14**

Discuss the problems involved in measuring economic effect of advertisement. Describe the methods of measuring the economic effects of advertisement.

અથવા/OR

વિજ્ઞાપન અંદાજપત્ર એટલે શું ? જાહેરાત અંદાજપત્ર નક્કી કરવાની વિવિધ પદ્ધતિઓ સમજાવો.

What is advertisement budget ? Explain various methods which determine advertisement budget.

2. મૂડી બજેટની વિવિધ પદ્ધતિઓ ઉદાહરણ આપી સમજાવો. **14**

Describe various methods of capital budgeting with illustrations.

અથવા/OR

મૂડી પૂરવઠાનાં સ્ત્રોતોની ચર્ચા કરો.

Discuss the sources of supply of capital.

3. સમતૂટ વિશ્લેષણ આકૃતિ અને ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવો. **14**

Explain break-even analysis with diagram and illustration.

અથવા/OR

નીચેનાંની સમજૂતી આપો :

Explain the following :

- (1) વૃદ્ધિગત અને ડૂબતું ખર્ચ.

Incremental cost and Sunk cost

- (2) સામાન્ય ઉત્પાદન ખર્ચ
Common production cost
- (3) પુનઃસ્થાપના અને ઐતિહાસિક ખર્ચ
Replacement and Historical cost
- (4) પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ ખર્ચ
Direct and Indirect costs

4. (A) વેઈટીંગ લાઈન સમસ્યા 14
Waiting line problem
- (B) માલસામગ્રી અંકુશનાં લાભ
Advantages of inventory control

અથવા/OR

માલસામગ્રી અંકુશનું EOQ મોડેલ સમજાવો.

Explain EOQ model of Inventory control.

5. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો. 14
Select the correct option :
- (1) વિજ્ઞાપનને વેચાણનાં પરિણામ તરીકે નહીં ગણતાં કારણ તરીકે ગણવું જોઈએ.
(a) સાચું (b) ખોટું
Advertising should be viewed as the cause and not the result of sales.
(a) true (b) false
- (2) નીચેનામાંથી મૂડી પુરવઠાનો આંતરિક સ્ત્રોત કયો છે ?
(a) ડિબેન્યુર્સ (b) શેર્સ (c) ઘસારો
Which of the following is internal source of supply of capital ?
(a) Debentures (b) Shares (c) Depreciation
- (3) વસ્તુનાં ઉત્પાદન પાછળ થતું સંશોધન અને વિકાસ ખર્ચ કયું ખર્ચ ગણાય ?
(a) પ્રત્યક્ષ (b) પરોક્ષ (c) બેમાંથી એકેય નહીં
Research and development cost for commodity's production is considered as
(a) Direct cost (b) Indirect cost (c) None
- (4) વિજ્ઞાપન ખર્ચ વસ્તુના _____ માં વધારો કરે છે.
(a) તુષ્ટિગુણ (b) માંગ (c) બંને
Advertising expenditure increases a commodity's _____
(a) Utility (b) Demand (c) Both

- (5) માલસામગ્રી અંકુશનો હેતુ ખર્ચ ન્યૂનતમ કરવાનો છે.
 (a) સાચું (b) ખોટું
 The objective of inventory control is to minimize the cost
 (a) True (b) False
- (6) ઘસારો એ રોકડ ખર્ચ છે.
 (a) સાચું (b) ખોટું
 Depreciation is out of pocket cost
 (a) True (b) False
- (7) ફાળો = વેચાણકિંમત - _____
 (a) સ્થિર ખર્ચ (b) અસ્થિર ખર્ચ (c) વેચાણ ખર્ચ
 Contribution = Selling price - _____
 (a) Fixed cost (b) Variable cost (c) Selling cost
- (8) મૂડીની અછત પ્રવર્તે છે અને તેથી તેને મેળવવા ખર્ચ કરવું પડે છે.
 (a) સાચું (b) ખોટું
 'Capital is a scarce resource and as such it has a cost'.
 (a) True (b) False
- (9) મંદીનાં સંજોગોમાં પેઢીએ વિજ્ઞાપન ખર્ચ ઘટાડવું જોઈએ.
 (a) સાચું (b) ખોટું
 A firm should reduce the advertisement budget during depression
 (a) True (b) False
- (10) ધારો કે કોઈ પેઢી રોજનાં 150 એકમોનું ઉત્પાદન કરે છે અને તેનું સ્થિર ખર્ચ ₹ 3,000 છે.
 હવે પેઢી રોજનાં 200 એકમોનું ઉત્પાદન કરે છે તો સ્થિર ખર્ચ શું આવશે ?
 (a) ₹ 3,000 (b) ₹ 4,000 (c) ₹ 5,000
 If a firm produces 150 units per day and its fixed cost is ₹ 3,000. But now it produces 200 units per day then what will be the fixed cost ?
 (a) ₹ 3,000 (b) ₹ 4,000 (c) ₹ 5,000
- (11) સમતૂટ વિશ્લેષણનો ઉદ્દેશ ધંધામાં આવક અને ખર્ચ સરખાં થાય એવી વેચાણની કક્ષા શોધવાનો હોય છે.
 (a) સાચું (b) ખોટું
 The objective of break-even analysis is to find such a level of sale at which revenue and cost are the same.
 (a) True (b) False

(12) સામાન્ય રીતે વિજ્ઞાપન બજેટ _____ વર્ષ માટે તૈયાર કરવામાં આવે છે.

- (a) એક (b) ત્રણ (c) પાંચ

Generally advertisement budget is prepared for _____

- (a) one year (b) three years (c) five years

(13) સ્થિર અને અસ્થિર ખર્ચ એવો તફાવત માત્ર _____ ગાળા માટે જ હોય છે.

- (a) ટૂંકા (b) લાંબા

The distinction between fixed cost and variable cost is only in the _____ run.

- (a) short (b) long

(14) વિજ્ઞાપન ખર્ચનાં ઉદ્ભવનું મુખ્ય કારણ _____ છે.

- (a) નફો (b) મહત્તમ વેચાણ (c) વસ્તુ વૈવિધ્ય

The reason for advertisement cost is _____

- (a) Profit
(b) Sales maximisation
(c) Product differentiation

Seat No. : _____

LG-119

April-2014

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Economics
(EB : Industrial Economics)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. મોટા, મધ્યમ અને ગૃહ-નાના ઉદ્યોગોનો અર્થ, પ્રકાર તથા તેમનાં મૂડી રોકાણની મર્યાદામાં આવેલ પરિવર્તનોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. **14**

Discuss the Large, Medium and SSI along with their definitions, types and investment limit.

અથવા/OR

ભારતીય અર્થતંત્રમાં ગૃહ-નાના ઉદ્યોગોનું મહત્વ, તેમની સમસ્યાઓ અને તે દૂર કરવાનાં પગલાઓનું વિશ્લેષણ કરો.

Comment on the importance, problems and remedial steps for SSI in Indian economy.

2. ભારત સરકારની '1956'ની ઔદ્યોગિક નીતિનું ટીકાત્મક વિશ્લેષણ આપો. **14**

Evaluate the industrial policy of 1956 of Govt. of India.

અથવા/OR

ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ તથા વૈશ્વિક પરિવર્તનોનાં સંદર્ભમાં ભારતની '1991'ની ઔદ્યોગિક નીતિની સમીક્ષા કરો.

Assess the industrial policy of 1991 in the context of Liberalisation, Privatisation and Globalisation.

3. છેલ્લા બે દાયકા દરમ્યાન ભારતમાં થયેલ ઔદ્યોગિક વિકાસનાં વલણો તપાસો. **14**

Examine the trends of Industrial development in India in the last two decades.

અથવા/OR

ભારતમાં ઔદ્યોગિક વિકાસ માટે ખાનગીકરણ અને વિકેન્દ્રીકરણની દલીલોની સમીક્ષા કરો.

Comment on the concepts of privatisation and decentralisation in the context of industrial development in India.

4. પેઢીનાં જુદાં-જુદાં સ્વરૂપોનાં લાભા-લાભ ચર્ચો.

14

Evaluate the advantages and disadvantages of various forms of the firm.

અથવા/OR

પેઢી અંગેના બોમલનો વેચાણ આવક મહત્તમના સિદ્ધાંતની સમજૂતી આપો.

Explain Baumol's model of sales revenue maximisation for firms.

5. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

14

Choose the correct option :

(1) 1991ની ઔદ્યોગિક નીતિ પ્રમાણે ગૃહ-નાના ઉદ્યોગો માટેની મૂડી રોકાણ મર્યાદા ₹ _____ લાખ હતી.

(a) 5 (b) 75 (c) 60

The investment limit for SSI as per 1991 policy was _____ lac.

(a) 5 (b) 75 (c) 60

(2) ભારતમાં પહેલી ઔદ્યોગિક નીતિ _____ સાલમાં જાહેર થઈ.

(a) 1948 (b) 1956 (c) 1950

The first industrial policy in India was declared in _____.

(a) 1948 (b) 1956 (c) 1950

(3) મોટા અને ચાવીરૂપ ઉદ્યોગોને _____ ઔદ્યોગિક નીતિમાં મહત્ત્વ આપવામાં આવ્યું.

(a) 1950 (b) 1956 (c) 1977

The large and key industries were prioritized in _____ industrial policy.

(a) 1950 (b) 1956 (c) 1977

(4) ભારતમાં ઉદારીકરણના પગલાંની જાહેરાત _____ સાલમાં કરવામાં આવી.

(a) 1980 (b) 1977 (c) 1991

The Indian economy announced liberalisation in the year _____

(a) 1980 (b) 1977 (c) 1991

(5) એમ.ઓ.યુ. (MOU)નો _____ અર્થ થાય છે.

(a) મોનોપોલી ઓફ યુનિટ

(b) મેમોરન્ડમ ઓફ અન્ડરસ્ટેન્ડીંગ

(c) મેમોરન્ડમ ઓફ યુટીલીટી

M.O.U. stands for _____

(a) Monopoly of Unit

(b) Memorandum of Understanding

(c) Memorandum of Utility

- (6) વર્તમાન સમયમાં કેટલાક ક્ષેત્રોમાં 100% FDIની છૂટ આપવામાં આવી છે _____.
- (a) સાચું (b) ખોટું (c) બંનેય નથી
- “In India, certain sectors have 100% FDI”. This statement is _____.
- (a) true (b) False (c) None of these
- (7) ખાનગીકરણની નીતિનાં ઉદ્દેશમાં _____ લક્ષી નિર્ણયો, ઉદ્યોગોની કાર્યક્ષમતાને વધારે છે.
- (a) સમાજકલ્યાણ
(b) નફા
(c) નહિ નફા નહિ ખોટ
- _____ Oriented decisions increase efficiency of performance in private sector.
- (a) Social welfare (b) Profit (c) No profit, no loss
- (8) જાહેરક્ષેત્રનું મૂડી રોકાણ ઘટાડવાનો એક ઉદ્દેશ _____
- (a) રાજકોષીય ખાઘ ઘટાડવી
(b) ખોટમાં ઘટાડો કરવાનો
(c) નફાને મહત્તમ કરવો
- One of the objectives of disinvestment in public sector is to _____
- (a) reduce fiscal deficit
(b) reduce loss
(c) maximise profit
- (9) બીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં, ઔદ્યોગિક વિકાસનાં પગલાને _____ મોડેલ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
- (a) કેઈન્સ (b) અમર્ત્ય સેન (c) મહાલનોબીસ
- The Industrial development in the second planning is known as _____ model.
- (a) Keynes (b) Amartya Sen (c) Mahalnobis
- (10) વ્યક્તિગત માલિકીની પેઢીમાં, પેઢી ઉપર અંકુશ ધરાવનાર _____ વ્યક્તિ હોય છે.
- (a) બે (b) ત્રણ (c) એક
- The private firm is generally managed and controlled by _____ individuals
- (a) two (b) three (c) one
- (11) ભાગીદારી પેઢીમાં _____ ભાગીદારોની સંખ્યા હોય છે.
- (a) બે થી વીસ (b) બે થી ચાલીસ (c) બે થી ત્રીસ
- In partnership firms the maximum number of partners is between _____
- (a) 2 to 20 (b) 2 to 40 (c) 2 to 30

(12) વિલિયમસનનાં પેઢીનાં સિદ્ધાંત પ્રમાણે, પેઢીમાં _____ નો હેતુ પોતાની સત્તા કે મહત્ત્વ વધારવાનો હોય છે.

- (a) માલિક (b) મેનેજર (c) બંને

According to Williamson's theory of firm, the purpose of the _____ is to increase the power and prestige.

- (a) Owner (b) Manager (c) Both

(13) વિલિયમસનના પેઢીનાં સિદ્ધાંત પ્રમાણે પેઢી લઘુત્તમ નફાને મહત્ત્વ આપે છે, કારણ કે _____ સંતોષ આપવા માટે.

- (a) શેરહોલ્ડર્સને (b) પેઢીને (c) માલિકને

In Williamson's model the minimum profit is required to satisfy _____

- (a) Shareholders (b) Firm (c) Owner

(14) બોમલે આપેલ પેઢીનો સિદ્ધાંત _____ પરિસ્થિતિ દર્શાવે છે.

- (a) સ્થિર
(b) પરિવર્તનશીલ
(c) સ્થિર અને પરિવર્તનશીલ

Baumol's theory of firm indicates _____ situation

- (a) Static
(b) Dynamic
(c) Static & Dynamic
-

Seat No. : _____

LG-119

April-2014

B.A., Sem.-VI

**CC-314 : Economics
(EC : Entrepreneurial Economics)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. ઉદ્યોગ સાહસિકનો અર્થ સમજાવો અને તેનાં મુખ્ય કાર્યો ચર્ચો. **14**
Explain the meaning of an entrepreneur and discuss its main functions.
અથવા/OR
ઉદ્યોગ સાહસિકનાં મુખ્ય લક્ષણો ચર્ચો.
Discuss the main characteristics of an Entrepreneur.
2. નાઈટના જોખમના સિદ્ધાંતનું મૂલ્યાંકન કરો. **14**
Evaluate the risk theory of Knight.
અથવા/OR
શુમ્પિટરના નવપ્રવર્તનના સિદ્ધાંતનું મૂલ્યાંકન કરો.
Evaluate the Innovation theory of Schumpeter.
3. દેશના આર્થિક વિકાસમાં ઉદ્યોગ સાહસિકોના ફાળાની ચર્ચા કરો. **14**
Discuss the role of entrepreneurs in the economic development of a country.
અથવા/OR
રોજગારીની તકોનું સર્જન કરવામાં ઉદ્યોગ સાહસિકોનો ફાળો સમજાવો.
Explain the role of entrepreneurs in the generation of employment opportunities.
4. ઉદ્યોગોને ધિરાણ પૂરું પાડતી વિવિધ નાણાકીય સંસ્થાઓની ચર્ચા કરો. **14**
Discuss various financial institutions giving finance to industries.
અથવા/OR
નાના અને ગૃહ ઉદ્યોગોને ધિરાણ પૂરું પાડતાં સ્ત્રોતો ચર્ચો.
Discuss the financial sources of small and cottage industries.

5. સાચો ઉત્તર પસંદ કરો :

Choose the right answer :

(1) ઉદ્યોગ સાહસિકતાનો શબ્દ ક્યાંથી ઉદ્ભવ્યો ?

- (a) એન્ટ્રેપ્રેન્યોર (b) જોખમ
(c) નવીનીકરણ (d) એકપણ નહિ

How the word 'Entrepreneurship' came into existence ?

- (a) Entrepreneur (b) Risk
(c) Innovation (d) No of these

(2) વ્યવસ્થાતંત્ર અને સંચાલનનું મુખ્ય કાર્ય ઉદ્યોગ સાહસિકનું એવું કોણ કહે છે ?

- (a) નાઈટ (b) માર્શલ
(c) ડ્રકર (d) એકપણ નહિ

Who told that the main functions of an entrepreneur are organization and management ?

- (a) Knight (b) Marshall
(c) Drucker (d) None of these

(3) નવી તકોનું સર્જન કોના દ્વારા કરવામાં આવે છે ?

- (a) સંચાલક (b) મૂડીપતિ
(c) ઉદ્યોગ સાહસિક (d) એકપણ નહિ

Who generates new opportunities ?

- (a) Manager (b) Capitalist
(c) Entrepreneur (d) None of these

(4) ઉદ્યોગ સાહસિકતાને વિકાસના એન્જિન તરીકે કોણ ઓળખાવે છે ?

- (a) શુમ્પિટર (b) નાઈટ
(c) માર્શલ (d) એકપણ નહિ

Who says that an entrepreneur is an engine of Development ?

- (a) Schumpeter (b) Knight
(c) Marshall (d) None of these

(5) નવ પ્રવર્તનોમાંથી ઉદ્ભવતો નફો કાયમી હોય છે ?

- (a) હા (b) ના
(c) (a) અને (b) બંને (d) એકપણ નહિ

Is the profit generated from innovation permanent ?

- (a) Yes (b) No
(c) (a) and (b) both (d) None of these

- (6) કયા અર્થતંત્રમાં નવપ્રવર્તનના કાર્યને અવકાશ છે ?
(a) સ્થિર (b) ગતિશીલ
(c) (a) અને (b) બંને (d) એકપણ નહિ

In which economy there is a scope for innovation ?

- (a) Static (b) Dynamic
(c) (a) and (b) both (d) None of these

- (7) જોખમો કેટલાં સ્વરૂપનાં હોય છે ?

- (a) બે (b) ચાર
(c) સાત (d) નવ

How many types of risk are there ?

- (a) two (b) four
(c) seven (d) nine

- (8) ઉદ્યોગ સાહસિક શાના દ્વારા સંપત્તિનું સર્જન કરે છે ?

- (a) મૂડી રોકાણ (b) બજાર
(c) નવીનીકરણ (d) એકપણ નહિ

Through what an entrepreneur generates the wealth ?

- (a) Investment (b) market
(c) Innovation (d) None of these

- (9) શુમ્પિટરનું વતન કયું હતું ?

- (a) ભારત (b) અમેરિકા
(c) જર્મની (d) એકપણ નહિ

Which is the native place of Schumpeter ?

- (a) India (b) America
(c) Germany (d) None of these

- (10) મોટા ઉદ્યોગોમાં એક લાખ રૂપિયાના રોકાણ સામે રોજગારીની તકો અંદાજે કેટલી ઉભી થાય છે ?

- (a) બે (b) પાંચ
(c) સાત (d) ચાર

How many appropriate opportunities of employment are generated against an investment of one lac rupees in big industries ?

- (a) two (b) five
(c) seven (d) four

(11) ઈન્ડસ્ટ્રિયલ ફાઇનાન્સ કોર્પોરેશન ઓફ ઈન્ડિયાની સ્થાપના ક્યારે થઈ હતી ?

- (a) 1948 (b) 1960
(c) 1970 (d) એકપણ નહિ

When industrial finance corporation of India was established ?

- (a) 1948 (b) 1960
(c) 1970 (d) None of these

(12) સ્મોલ ઈન્ડસ્ટ્રિયલ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની સ્થાપના ક્યારે થઈ હતી ?

- (a) 1970 (b) 1954
(c) 1989 (d) એકપણ નહિ

When small industrial development bank of India was established ?

- (a) 1970 (b) 1954
(c) 1989 (d) None of these

(13) નાબાર્ડની સ્થાપના ક્યારે કરવામાં આવી હતી ?

- (a) 1982 (b) 1975
(c) 1985 (d) એકપણ નહિ

When NABARD was established ?

- (a) 1982 (b) 1975
(c) 1985 (d) None of these

(14) ગુજરાત રાજ્ય નાણાકીય નિગમની મુખ્ય ઓફિસ ક્યાં છે ?

- (a) સુરત (b) વડોદરા
(c) અમદાવાદ (d) એકપણ નહિ

Where is the main office of Gujarat State Finance Corporation ?

- (a) Surat (b) Baroda
(c) Ahmedabad (d) None of these